

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่างประเทศพบว่า มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของสหราชอาณาจักร มีความเข้มงวดเป็นอย่างยิ่ง ในวงการการเมือง ถ้านักการเมืองคนใดต้องออกจากรัฐสภาโดยมีมลทินมัวหมองแล้ว นักการเมืองผู้นั้น ไม่มีทางที่จะได้หวนกลับเข้าไปสู่สภาอีกเลย แม้ว่าจะเป็นผู้ที่ปราดเปรื่อง มีความสามารถ หรือเคยมีความคิดความชอบมาก่อน อันเป็นการคว่ำบาตรแบบที่เรียกว่า “PROFESSIONAL SOLIDARITY” ซึ่งหมายถึง การผนึกกำลังเพื่อรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพของนักการเมือง โดยกำจัดคนชั่วไม่ให้มีโอกาสทำชั่วอีก มาตรการทางวิชาชีพในทางการเมืองข้อนี้เองที่ทำให้การเมืองของสหราชอาณาจักรสามารถรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ จนถึงขนาดมีผู้กล่าวว่า ไม่มีชาติใดในโลกที่ไว้วางใจนักการเมืองของเขา นอกจากนี้ มิใช่เพียงแต่ วงการเมืองเท่านั้นที่มีชื่อเสียงเลื่องลือในด้านการรักษามาตรฐานทางจริยธรรมและวินัยอย่างเคร่งครัด ในวงการอื่น ๆ เช่น วงการผู้พิพากษาที่เช่นกัน ตลอดระยะเวลา 307 ปี ที่ผ่านมาไม่เคยมีผู้พิพากษาศาลสูงรายใดถูกศาลพิพากษาว่ารับสินบนเลยหรือแม้แต่จะถูกกล่าวหาว่าไม่มี รวมทั้ง วงการวิชาชีพต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร สามารถรักษาคุณธรรมและจริยธรรมได้ น่าจะเป็นเพราะชาวสหราชอาณาจักรถือว่าการเป็นคนดี สำคัญกว่าและต้องมาก่อนการเป็นคนเก่ง

ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีความโปร่งใสหรือมีการทุจริตประพตติมิชอบเบาบางที่สุดในทวีปเอเชีย และมีความโปร่งใสเป็นประเทศที่ 4 ของโลก จากการจัดอันดับสถานการณ์การทุจริตประพตติมิชอบในประเทศต่าง ๆ 179 ประเทศทั่วโลก ประจำปี 2550 จากองค์การความโปร่งใสนานาชาติ หรือ Transparency International Organization ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศ มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี โดยมีวัตถุประสงค์ในการค้นคว้าวิจัยสาเหตุและสถานการณ์การทุจริตประพตติมิชอบในประเทศต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และร่วมมือวางแผนกับรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ เพื่อขจัดการทุจริตประพตติมิชอบให้หมดสิ้นไป เพราะต่างตระหนักดีว่าการทุจริตประพตติมิชอบเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนในทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศพัฒนาแล้วหรือประเทศที่กำลังพัฒนา เพราะแทนที่จะได้นำเงินจำนวนมหาศาลที่เสียไปกับการทุจริตประพตติมิชอบนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาการศึกษา สุขภาพ หรือสาธารณสุขไปกั้นขั้นพื้นฐานของสังคม

ในส่วนของประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ (มาตรา 280) ได้บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน (The Ombudsmen) มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือแนะนำในการจัดทำประมวลจริยธรรม (The Code of Ethics) และส่งเสริมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ซึ่งมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (holders of political) ข้าราชการ (civil servants) เจ้าหน้าที่ของรัฐ (state officials) แต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น และรายงานการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้รับผิดชอบบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม โดยมีอำนาจพิจารณาและสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมเป็นการกระทำผิดทางวินัย (a lapse of discipline) (มาตรา 279) จากบทบัญญัติดังกล่าวมาแล้วนั้น สามารถแยกได้ 2 กรณี คือ

กรณีที่หนึ่ง เป็นการตรวจสอบจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจพิจารณาและสอบสวนข้อเท็จจริงก่อนที่จะส่งเรื่องให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม หรือส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในกรณีหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรง ทั้งนี้ ตามมาตรา 279 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประกอบกับมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2552

กรณีที่สอง เป็นการตรวจสอบจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหากมีการร้องเรียนว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินจะส่งเรื่องให้ผู้รับผิดชอบ เพื่อบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีลักษณะร้ายแรง หรือมีเหตุเชื่อได้ว่าการดำเนินการของผู้รับผิดชอบไม่เป็นไปด้วยความเป็นธรรม ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจไต่สวนและเปิดเผยการไต่สวนต่อสาธารณะได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 280 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ประกอบมาตรา 38 และมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2552

ในการกำหนดจริยธรรมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (มาตรา 244) บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 279 และมาตรา 280 ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้กำหนดค่านิยมหลัก

(Core Value) ของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดถึงเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 4 กรณี ดังนี้

1. การพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยตัวผู้ดำรงตำแหน่งเอง (มาตรา 47 ตี (1) - (7))

2 การพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะเหตุจากผู้มีอำนาจกำกับดูแล สามารถพิจารณาได้ 2 กรณี ดังนี้

1) กรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใดสิ้นสุดลง ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว และให้คำวินิจฉัยของนายอำเภอเป็นที่สุด (มาตรา 47 ตีวรรค 4)

2) การใช้อำนาจกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ นายอำเภอมีอำนาจเรียกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวนตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใด ๆ จากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มาตรวจสอบก็ได้ (มาตรา 90) อีกทั้งนายอำเภอมีอำนาจรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ (มาตรา 91) และหากปรากฏว่ามีการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ นายอำเภอสามารถเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้ (มาตรา 92)

3) การพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะเหตุจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถแยกออกได้เป็น 2 กรณี ดังนี้

(1) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 47 ตี (8))

(2) สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เป็นเหตุให้นายอำเภอเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 87/2)

4) การพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพราะเหตุจากรายกรผู้มิสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เข้าชื่อกันตลอดจน จำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่

ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใด ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

5.1 บทสรุป

บทบัญญัติเกี่ยวกับพฤติกรรมในทางทุจริตหรือเสื่อมเสียทางศีลธรรมเคยมีบัญญัติไว้ใน มาตรา 9 (10) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ต่อมาได้ มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยได้ตัดถ้อยคำว่า หรือเสื่อมเสียทางศีลธรรม ออกไปคงมีบัญญัติแต่เฉพาะกรณี ไม่เป็น ผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต และมีบัญญัติไว้เฉพาะในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เท่านั้น ส่วนเรื่อง ความประพฤติเสื่อมเสียทางศีลธรรม นั้น ปัจจุบันไม่มี บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่กฎหมายบัญญัติคำว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย โดยบัญญัติให้อำนาจสภาท้องถิ่นลงมติให้ สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีความประพฤติดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งได้ จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้บัญญัติ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้พิจารณาว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใด มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือไม่ และให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมี มติให้พ้นจากตำแหน่งไป หากปรากฏว่ามีพฤติกรรมดังกล่าวจริง

จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจาก ตำแหน่งตามมาตรา 47 ตรี (8) เพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อ ความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภา องค์การบริหารส่วนตำบล โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภา องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา และสภาต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของ จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ถ้าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลผู้นั้นมิได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลภายในกำหนดอุทธรณ์ หรือโต้แย้ง ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ครบระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้ง

ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (8) ผู้นั้นอาจอุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไปยังนายอำเภอได้ภายในสิบห้า วันนับแต่วันที่ทราบมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยระบุชื่ออุทธรณ์หรือข้อโต้แย้งและ

ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายประกอบด้วย และ ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์หรือโต้แย้ง คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเฉพาะกรณี “มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย”ว่าจะใช้หลักเกณฑ์ใดในการพิจารณา เนื่องจากคำว่า “มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย” ตามพระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มิได้กำหนดคำนิยาม หรือแนวทางในการวินิจฉัยว่ากรณีหรือพฤติการณ์เช่นใดจะถือว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหายไว้อย่างชัดเจน เนื่องด้วยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นบุคคลซึ่งประชาชนให้การยอมรับและได้ถูกเลือกมาเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อมาทำหน้าที่ ดังนั้น จะต้องมีความประพฤติเรียบร้อยวิญญูชนคนทั่วไป หรือว่าต้องมีพฤติการณ์ที่เป็นพิเศษกว่าคนทั่วไป กล่าวคือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะต้องมีมาตรฐานสูงกว่าคนทั่วไป เพราะเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของประชาชนซึ่งเป็นบุคคลที่มีเกียรติตลอดจนความรู้สึกของสังคมที่คาดหวังไว้ ซึ่งความไม่ชัดเจนดังกล่าวอาจทำให้การมีมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงเพราะเหตุดังกล่าวตามมาตรา 47 ตรี (8) รวมทั้งการสอบสวน และการวินิจฉัยของนายอำเภอ ซึ่งผู้นั้นได้อุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนเพื่อประกอบการวินิจฉัยตลอดจน หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีปฏิบัติเพื่อเป็นเครื่องมือให้ผู้มีอำนาจใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจว่ากรณีใดถือได้ว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมา ซึ่งความเสียหาย ซึ่งเป็นการยากที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอผู้กำกับดูแลจะพิจารณาได้อันเนื่องจากขาดนิยาม และหลักเกณฑ์ตลอดจนวิธีหรือแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนซึ่งอาจเป็นเหตุทำให้การใช้ดุลพินิจในวินิจฉัยและออกคำสั่งทางปกครองให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ อันเป็นเหตุให้คู่กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมและเกิดการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองได้

ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่า กรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาและจะต้องมีคำวินิจฉัยด้วยมติคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และกรณีนายอำเภอเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดให้สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2554 เป็นแนวทางในการวินิจฉัย โดยยึดพฤติการณ์อันนำมาซึ่งความเสียหายตามแนวคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด เป็นเกณฑ์การพิจารณาในการกระทำกรณีเดียวกัน และยึดหลักการยอมรับของ

ชุมชนตามความเห็นของศาลปกครอง หลักความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี รวมถึงจรรยาบรรณ ประกอบในการวินิจฉัยของผู้มีอำนาจ เพื่อให้วินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 ข้อเสนอแนะ

การวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงนั้น จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงของการกระทำเป็นการเฉพาะเป็นกรณี เนื่องจากกฎหมายบัญญัติถ้อยคำไว้กว้าง ๆ เป็นนามธรรมไม่แน่นอนตายตัว บางกรณีอาจต้องอาศัยการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือผู้กำกับดูแล ซึ่งอาจมีความเห็นแตกต่างกันได้หลายทาง และอาจมีปัญหาการใช้ดุลพินิจในการสั่งให้พ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เมื่อมีมติให้สมาชิกสภาผู้ใดมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย เป็นเหตุให้สมาชิกภาพผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อพิจารณาแล้วการลงมติโดยเสียงข้างมากนั้น ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง อาจจะเป็นช่องทางในการกลั่นแกล้งฝ่ายตรงข้าม หรือเป็นการร่วมกันกลั่นแกล้ง หรือร่วมมือกันเพื่อที่จะให้ผู้ที่ขัดแย้งกับกลุ่มของตนต้องพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งตำแหน่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เป็นการได้มาโดยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ถือว่าเป็นข้าราชการการเมืองท้องถิ่น ซึ่งอาจขัดกับหลักเจตนารมณ์ของการได้มาซึ่งข้าราชการการเมืองท้องถิ่น

5.2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งประชาชนเป็นผู้เลือกให้บุคคลซึ่งได้รับเลือกนั้นเข้าไปบริหารงาน ดังนั้น การที่จะต้องให้ตัวแทนของประชาชนต้องพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะมีการตรวจสอบหรือควบคุมดุลพินิจของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการมีมติให้สมาชิกสภาผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ด้วยเหตุมีพฤติกรรมในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย ก่อนที่มติสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะส่งให้นายอำเภอมีคำสั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยอาจจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอีกหนึ่งชุดขึ้นมาพิจารณามติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยคณะกรรมการชุดนี้อาจจะมีตัวแทนภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน การที่จะให้พ้นจากสมาชิกภาพสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ควรจะให้ประชาชนได้มีโอกาสได้ตัดสินใจ หรือได้ทราบข้อเท็จจริงและได้มีโอกาสพิจารณาว่าควรจะให้พ้นจาก

ตำแหน่งหรือไม่ โดยอาจจะทำเป็นความเห็นเสนอควบคู่ไปกับมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้นายอำเภอผู้มีอำนาจกำกับดูแลเป็นผู้วินิจฉัย และมีคำสั่งต่อไป

5.2.2 ในแง่ของฝ่ายปกครองที่ใช้กฎหมายในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่ง โดยหลักแล้วผู้กำกับดูแลจะต้องกำกับดูแลความชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้นจึงควรพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ครบถ้วน และใช้ดุลพินิจให้ถูกต้องตามสภาพการณ์ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมาย มิใช่ใช้อำนาจอย่างไรก็ได้ แต่จะต้องมีกรอบของกฎหมายเป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจ ด้วยเหตุที่กฎหมายไม่อาจบัญญัติให้มีรายละเอียดชัดเจนแน่นอนครอบคลุมในทุกกรณีได้ จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ฝ่ายปกครองใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยหรือตัดสินใจระทำการหรืองดเว้นไม่กระทำการให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณีไป เพื่อให้การปรับใช้กฎหมายมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งฝ่ายปกครองอาจมีแนวทางการใช้ดุลพินิจหรือแนวปฏิบัติ เป็นแนวนโยบายในการใช้ดุลพินิจเพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดขึ้น ซึ่งต้องใช้แนวทางการใช้ดุลพินิจอย่างยืดหยุ่นไม่เคร่งครัด โดยต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่องเฉพาะรายอย่างรอบด้านก่อน นอกจากนี้ อาจอาศัยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในเรื่องเกี่ยวกับการวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบรรทัดฐานหรือแนวทางในการใช้ดุลพินิจ

5.2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ โดยเห็นควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2554 โดยการเพิ่มบทนิยาม ความประพฤตินทางที่จะมาซึ่งความเสื่อมเสีย หมายถึง ความประพฤติ หรือพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

- (1) ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตน หรืออาศัยอำนาจหน้าที่ของตน แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
- (2) กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา
- (3) กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
- (4) มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน
- (5) กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน โดยเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนัน
- (6) การก้าวล่วงในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีอำนาจหน้าที่

การบัญญัติไว้ในลักษณะนี้จะก่อให้เกิดความชัดเจนในตัวบทกฎหมายยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้มีอำนาจวินิจฉัยหรือคณะกรรมการสอบสวนที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2554 มีหลักเกณฑ์ หรือแนวทางในการวินิจฉัยที่ชัดเจน เพื่อเป็นบรรทัดฐานว่าพฤติกรรมอย่างใดบ้างที่เป็น พฤติกรรมในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย อันเป็นเหตุให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (Subdistrict Administrative Organization Council) มีมติให้สมาชิกภาพของสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลผู้นั้นสิ้นสุดลง